

Rijksoverheid

Meie visioen Euroopast

Arvamused, ideed ja soovitused

Teemad

- Väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja turvalisus
- Tugevam majandus, sotsiaalne õiglus ja töökohad
- Euroopa demokraatia
- Digiüleminek
- Haridus, kultuur, noored ja sport

3. detsember 2021

Käesolev dokument on tõlge aruandest „Onze kijk op Europa; meningen, ideeën en aanbevelingen“, mille hollandikeelne versioon avaldati 3. detsembril 2021 veebisaidil www.kijkopeuropa.nl. See tõlge on lihtsustatud versioon, millest on originaalkujundus (illustratsioonid ja muud stiilelemendid) tõlke eesmärgil eemaldatud.

Meie visioon...

Aruande kokkuvõte: kõik soovitused ükshaaval esitatuna

Kodanikega peetava dialoogi „Visioonid Euroopast“ kaudu oleme kogunud Madalmaade kodanike arvamusi ja ideid Euroopa tuleviku kohta. Selle tulemusena on Euroopa Liidule esitatud esimese viie teema kohta järgmised soovitused.

Väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja turvalisus

On oluline, et EL kaitseks õigusriigi põhimõtet. Samal ajal leiavad Madalmaade kodanikud, et arvesse tuleks võtta Euroopa erinevaid traditsioone ja kultuure. Kuigi ELi-sisesel koostööl võib olla mitmeid erinevaid eeliseid, peaks see tooma lisaväärtust kõigile sidusrühmadele. See kehtib ka turvalisust käsitleva teabe jagamise kohta. Kõige jagamine kõigiga muudaks koostöö varsti üsna ebatõhusaks.

1. Tagada, et igaüks saaks end tunda vabana ja turvaliselt
2. Laiendada ELi ainult siis, kui see annab lisaväärtust
3. Teha koostööd, eelkõige rahvusvahelise kuritegevuse ja terrorismi vastu võitlemiseks

Tugevam majandus, sotsiaalne õiglus ja töökohad

Hollandlased näevad Euroopa majanduse tugevdamiseks palju võimalusi. Siiski ei ole alati võimalik võrrelda üht riiki teisega. Eelkõige peaks maksusüsteem olema õiglasem ja selgem. Samuti peaksime Euroopana keskenduma rohkem oma tugevatele külgedele, nagu kvaliteet ja mitmekesisus. Sellega seoses saavad ELi liikmesriigid teha koostööd, et tagada võrdsed võimalused Euroopa tööturul.

1. Võtta arvesse sarnasusi ja erinevusi
2. Kasutada ära Euroopa tugevaid külgi
3. Töötada välja õiglane ja selge maksusüsteem
4. Tagada, et kedagi ei jäeta kõrvale

Euroopa demokraatia

Kuigi hollandlased ei pea teadma ELi kohta kõike, soovivad nad suuremat läbipaistvust ja arusaamist. Näiteks võivad teiste ELi liikmesriikide seisukohad aidata saada laiema pildi. Lisaks leiavad hollandlased, et EL peaks pidama kodanikega dialoogi sagedamini ja seejärel eelistatavalt järjepidevalt. Oluline ei ole mitte üksnes võtta arvesse erinevaid huve, vaid ka tagada, et otsused võetaks vastu praegusest kiiremini.

1. Pakkuda Euroopale laiemat vaatenurka
2. Leida uusi ja pidevaid viise kodanike kuulamiseks
3. Olla otsuste tegemisel selgem ja läbipaistvam
4. Tagada, et probleemid saaks lahendada kiiremini

Digiüleminek

Aina suureneb ühiskonna sõltuvus internetist ning suured tehnoloogiaettevõtted muutuvad üha võimsamaks. See teeb Madalmaade elanikele mõnikord muret. Seetõttu oleks kasulik, kui EL koostaks Euroopa (privaatsuse) reeglid ja standardid. Need reeglid ja standardid peaksid olema kõigi jaoks arusaadavad ja rakendatavad. Madalmaade elanikud eelistavad saada oma riigi valitsuselt tuge ja teavet oma emakeeles.

1. Tagada kõikjal kiire, turvaline ja stabiilne internetiühendus
2. Kehtestada internetiettevõtetele selged reeglid ja standardid
3. Ühendada privaatsust käsitlevad reeglid praktilise rakendamise ja selgitamisega

Haridus, kultuur, noored ja sport

Välismaal õppivad noored võiksid oma asukohariigi kohta praegusest rohkem õppida. Madalama teadmiste tasemega riigid ei tohiks lasta kõigil oma andekatel inimestel minna ajude äravooluga välismaale. Madalmaade elanike arvates peaksid sellised teemad nagu kultuur ja ebaeetilised tavad spordis olema rohkem liikmesriikide otsustada. Samuti peavad nad väga tähtsaks seda, et kodanikud saaksid suhelda oma riigikeeles. Üldiselt ja eelkõige peaks igaüks tundma end Euroopas vabalt.

1. Julgustada õpilasi minema välismaale õppima, kuid käsitleda seda küsimust mõistlikul viisil
2. Jätta sellised küsimused nagu kultuur ja sport peamiselt liikmesriikide pädevusse
3. Tagada, et eurooplased õpiksid üksteist paremini tundma ja austaksid üksteist rohkem

Sissejuhatus

Ajavahemikus 1. septembrist kuni novembri keskpaigani võimaldas kodanike peetav dialoog „Visioonid Euroopast“ kõigil Madalmaade elanikel jagada oma arvamusi ja ideid Euroopa tuleviku kohta. Madalmaad esitavad sellest dialoogist tulenevad soovitud koos kogutud arvamuste ja ideedega Euroopa Liidule (EL). Käesolevas aruandes keskendutakse esimesele viiele teemale. Ülejäänud nelja teemat käsitletakse 2022. aasta alguses esitatavas järelaruandes.

Dialoogi „Visioonid Euroopast“ kohta

EL tahab teada, mida tema elanikud Euroopast arvavad. Seetõttu korraldab EL Euroopa tuleviku konverentsi. Kogu ELi elanike arvamusi ja ideid võetakse arvesse Euroopat käsitlevates tulevikuplaanides. Konverentsi raames korraldavad Madalmaad riikliku kodanikega peetava dialoogi „Visioonid Euroopast“.

„Visioonid Euroopast“ käivitati 1. septembril arvamuste ja ideede veebipõhise kogumisega uuringu kaudu, mis hõlmas esinduslikku paneeluuringut. Sellest paneeluuringust saadud esialgse ülevaate paremaks mõistmiseks ja konkreetsete soovitude sõnastamiseks korraldasime veebis teemapõhiseid dialooge. Dialoogid olid avatud kõigile, kes soovisid neis osaleda. Samuti sõitsime riigis ringi, et rääkida noorte ja teiste (raskemini ligipääsetavate) rühmadega.

Alates kooliõpilastest, kutsekeskkoolide õpilastest ja üliõpilastest kuni põllumajandustootjate, rändajate ja ministri endani.

Oktoobris ja novembris toimus veebis kokku kaheksa teemapõhist dialoogi, kus igapähe oli keskmiselt 30 osalejat. Korraldasime ka Madalmaade elanike mitmesuguste rühmadega ühe teemapõhise dialoogi veebis ja seitse teemapõhist dialoogi kohapeal. Näiteks vestlesime Türgi kogukonnaga Schiedamis ja meid võõrustasid Piëzo sihtasutuse vabatahtlikud Zoetermeeris. Seal ühines meiega ka välisminister Ben Knapen. Minister arutas osalejatega dialoogi ning Euroopa tulevikku käsitlevaid arvamusi. Lisaks korraldasime kuus kohtumist erinevate noorterühmadega. Näiteks võõrustas meid üks keskkool Helmondis, kutsekeskkool Doetinchemis ja Leideni ülikool.

„Räägin kohvipausil alati hea meelega kõik südamest ära. Seepärast tundsin, et pean osalema.“

Teemapõhises dialoogis osaleja

Käesoleva aruande kohta

Mõne viimase kuu jooksul kogutud arvamuste ja ideede põhjal on ELile esitatud Madalmaade elanike soovitud. Madalmaade elanike vahel toimunud vestlustest sündisid huvitavad arutelud ja uuenduslikud ideed. Ettepanekuid tehti ka paneeluuringu ja avatud uurimistöö kaudu. Mõned neist ideedest on esitatud käesolevas aruandes. Seega kajastab käesoleva aruande sisu Madalmaade häält: meie visiooni Euroopast.

Muidugi, nagu on erinevusi Euroopa riikide ja kodanike vahel, ei ole inimesed ka Madalmaades täiesti ühel meelel. Kuid just neil erinevustel on väga suur väärtus ja need on demokraatia oluliseks tunnuseks. Soovitud tulenevad kõige levinumatest arvamustest ja ideedest, mida osalejad dialoogis „Visioonid Euroopast“ väljendasid. Kirjeldame ka mureküsimusi, mõtteid ja tundeid, mis on vähem levinud, kuid mis dialoogide ja veebiuuringute käigus meie tähelepanu köitsid.

„Oli suurepärane, et küsimusi arutati väikestes rühmades, kuhu kuuluvad inimesed olid eriarvamusel – osad poolt ja osad vastu. Väga erinev sellest, kuidas asju sageli sotsiaalmeedias arutatakse.“

Teemapõhises dialoogis osaleja

Euroopa tuleviku konverentsi jaoks on kindlaks määratud üheksa teemat. Need teemad on ka Madalmaade kodanikega peetava dialoogi „Visioonid Euroopast“ keskmes. Oktoobris avaldasime vahearuarande, mis sisaldas paneeluuringul põhinevat esialgset ülevaadet ja lisaküsimusi. Teises aruandes kirjeldame arvamusi, ideid ja soovitusi detsembris toimuva konverentsi täiskogu esimese viie teema kohta. Järgmine aruanne, mis hõlmab ülejäänud nelja teemat, avaldatakse jaanuari keskel.

Käesolev aruanne – detsember 2021

- Väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja turvalisus
- Tugevam majandus, sotsiaalne õiglus ja töökohad
- Euroopa demokraatia
- Digiüleminek
- Haridus, kultuur, noored ja sport

Järgmine aruanne – jaanuar 2022

- Kliimamuutused ja keskkond
- Ränne
- Tervis
- EL maailmas

Mis järgmiseks?

Euroopa tuleviku konverents toob kokku kõigi ELi elanike ideed, arvamused ja soovitusel. Kohtumistel ei arutata mitte ainult kõigi kodanike riigisiseste dialoogide tulemusi, vaid ka konverentsi muude algatuste raames saavutatut. Näiteks korraldatakse ka Euroopa kodanike paneelarutelud ning kõigil ELi kodanikel (sh Madalmaade kodanikel) on juurdepääs Euroopa digiplatvormile.

„On hea, et EL selle algatuse teeb. Ma loodan, et tulemustega midagi ka tegelikult tehakse.“

Teemapõhises dialoogis osaleja

Konverents lõpeb 2022. aasta kevadel. Seejärel koostavad Madalmaad kodanikega peetava dialoogi kohta lõpparuande: käesoleva aruande ja järgmise aruande (mis hõlmab ülejäänud teemasid) koondversiooni. Konverentsil esitatakse soovitusel selle eesistujatele: Euroopa Parlamendi presidendile, ministrite nõukogu eesistujale ja Euroopa Komisjoni presidendile. Nad on võtnud kohustuse uurida viise, kuidas soovitusi järgida. Madalmaade valitsuse jaoks annavad tulemusel väärtusliku panuse ka riigi ELi-teemalise poliitika kujundamisse.

Kogu protsessi 2022. aasta kevadeni võib kokku võtta järgmiselt.

Ajakava

Visioonid Euroopast

1. september	12. oktoober	22.–23. oktoober	15. november	17.–18. detsember	21.–22. jaanuar	22.–24. aprill		
Ideede kogumine veebis								
Teemapõhised dialoogid								
		Vahetulemused (vahearuanne)		Vahearuanne majanduse ja demokraatia teema kohta	Vahearuanne kliima ja „EL maailmas“ teema kohta	„Meie visioon Euroopast“ lõpparuanne		
		↓		↓	↓	↓		
		Konverentsi kohtumine		Konverentsi kohtumine	Konverentsi kohtumine	Konverentsi lõpp	→	Soovitused presidentidele/eesistujale <ul style="list-style-type: none"> • Euroopa Parlament • Euroopa Komisjon • Ministrite nõukogu
				↑	↑	↑		
Rohkem arvamusi ja ideid Euroopa tuleviku kohta:								
kodanikega peetavad dialoogid			Euroopa kodanike paneelarutelud			Euroopa digiplatvorm (sh Madalmaade kodanike jaoks)		

Käesoleva aruande struktuur

Käesolevas aruandes keskendutakse viiele teemale. Iga teema puhul kirjeldame järgmist.

- Soovitused, mis põhinevad kodanikega peetava dialoogi kõigil suundadel
- Teematilistes dialoogides (veebipõhistes ja füüsilistes) tõstatatud arvamuste, ideede ja arutelude kokkuvõtte ning veebiuuringust tulenevad ettepanekud sõnas ja pildis.

Aruande lõpus on vastutust käsitlev avaldus.

Väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja turvalisus

EL jälgib õigusriigi olukorda kõigis liikmesriikides ja püüab vähendada ebavõrdsust ELis. Samuti püüab EL kaitsta kõiki eurooplasi terrorismi ja kuritegevuse eest. Selle saavutamiseks võtab EL vastu meetmed ja normid ning ELi liikmesriigid teevad tihedat koostööd.

Milline on selles osas Madalmaade seisukoht?

Soovitused – meie seisukoht julgeoleku ja õigusriigi kohta

68 % Madalmaade elanikest peab julgeolekut ja õigusriiki oluliseks ning arvab, et EL peaks nende küsimustega tegelema.

1. Tagada, et igaüks saab ennast tunda vabalt ja turvaliselt

78 % Madalmaade elanikest peab oluliseks, et EL kaitseks õigusriigi põhimõtet ning meie põhiõigusi ja -vabadusi. Samuti peame oluliseks tarbijaõiguste kaitset: suur enamus tunneb heameelt, et EL kohustab tootjaid esitama kõikides riikides pakenditel sama teabe. Paljud Madalmaade elanikud leiavad siiski ka seda, et EL peaks võtma arvesse traditsioonide ja (valitsemis)kultuuride erinevusi Euroopas. Seda ka seetõttu, et vastasel juhul on raske teha tõhusalt koostööd. Eelkõige peame oluliseks, et igaüks tunneks end Euroopas vabalt ja turvaliselt. See hõlmab eluaseme olemasolu ning juurdepääsu haridusele ja tervishoiuteenustele. Samuti teadmist, et Euroopa kauplustes müüdavad tooted on alati ohutud.

2. Laiendada ELi ainult siis, kui laienemine annab lisaväärtust

44 % Madalmaade elanikest arvab, et EL ei peaks rohkem riike vastu võtma. Seevastu 25 % pooldab laienemist. Erinevused on juba praeguste liikmesriikide vahel olemas. Paljud Madalmaade elanikud arvavad, et kõigepealt peaksime tegelema nende erinevustega. Kui liituvad uued riigid, peavad nad ka tegelikult suutma meie tingimusi täita. Nii praegu kui ka tulevikus. Paljud Madalmaade elanikud leiavad, et laienemine peaks andma lisaväärtust ka olemasolevatele liikmesriikidele. Lisaks leiame, et riigid saavad julgeoleku ja stabiilsuse nimel koostööd teha ka muudel viisidel. Näiteks oleme mõnikord mures Venemaa mõju pärast ELi idapiiril asuvatele riikidele. On oluline, et EL selle küsimusega tegeleks.

„Laienemisel ei peaks olema esiplaanil kulud ja tulud, vaid stabiilsus.“

3. Koostöö tegemine eelkõige rahvusvahelise kuritegevuse ja terrorismi vastu võitlemisel

68 % Madalmaade elanikest arvab, et ELi riikide julgeolekuteenistused peaksid omavahel teavet jagama. Kuid samuti peame oluliseks, et riikidele jääks õigus otsustada, millist teavet nad tahavad/ei taha jagada. Kõige jagamine kõigiga muudaks koostöö varsti üsna ebatõhusaks. Nüüd, kus EL on nii suur, peame jääma kriitiliseks selle üle otsustamisel, millal on/ei ole asjakohane jagada tundlikku teavet. Me tahame jääda kindlaks, et meie eraelu puutumatus on kaitstud. Arvame, et kõige mõttekam on teha koostööd võitluses sellise raske ja rahvusvahelise kuritegevusega nagu küberkuritegevus, uimastikaubandus ja terrorism.

„Kui sõidate Madalmaades punase tule alt läbi, ei ole neil Hispaanias tõesti vaja seda teada.“

Arutelud ja ideed veebis ja kohapeal

„Kui karistate riiki, mis ei järgi reegleid, kannatavad esimesena selle riigi kõige vaesemad inimesed. Seepärast arvan, et rääkimine on parem kui karistamine.“

„Esmalt hoolitseme selle eest, et praegune liit oleks stabiilne. Alles siis hakkame mõtlema laienemisele.“

„Samuti võime olla kriitilised enda õigusriigi olukorra suhtes. Ka see ei ole täiuslik.“

IDEE: „Kehtestada poliitikutele kogu Euroopas ranged eetikareeglid, vältimaks, et nad oleksid liiga hõlpsalt mõjutatavad.“

IDEE: „Suurendada politsei- ja kohtuasutuste vahelist koostööd ELi riikides.“

Doetinchemi kutsekooli õpilased: „Kui soovite olla ELis, peate järgima reegleid.“

Doetinchemi *Graafschap College*'is arutasid umbes 20 õendusõpilast, mida nad peavad ELi suurimateks eelisteks: vabatürg, ühisraha euro ning see, et eurooplasena saab hõlpsasti elada ja töötada teistes ELi riikides. „Ja et ELi liikmesriigid saavad üksteist toetada. Üheskoos oleme tugevamad,“ ütles üks õpilastest. Arutati ka reeglite tähtsust. Kui riigid ei järgi reegleid, on neid sageli raske karmilt karistada. Õpilaste arvates võiks seda veidi lihtsustada. Üks õpilastest mainis hoiatavat mõju. „Kui karistused on karmid, näevad ka teised riigid, mis võib reeglite rikkumisel juhtuda.“

Indo-Surinami organisatsioon Utrechtis: „Mõnikord puudub õigusriigi vastu usaldus“

Stichting Asha on Utrechtis asuv Indo-Surinami vabatahtlik organisatsioon. Üks alateema, mida osalejad teemapõhises dialoogis käsitlesid, oli kodanikuõiguste tähtsus: õigus eluasemele, kuid ka näiteks õigus mitte olla diskrimineeritud. Osalenud vabatahtlikud ütlesid, et reeglid tuleks kehtestada kõigi Euroopa kodanike õiguste kaitseks. Praegu ei ole alati selge, mida otsustatakse Madalmaades ja mida Euroopa tasandil. See raskendab mõnikord avaliku sektori asutuste usaldamist. Seda ka seetõttu, et vahel ametiasutused eksivad. „Võite öelda, et riik peaks mind kaitsma, kuid mõnikord teeb ka riik vigu, nagu lapsetoetuste skandaalis,“ ütles üks osalejatest. „EL peaks hoolitsema selle eest, et reegleid ka tegelikult järgitaks,“ ütles teine.

Tugevam majandus, sotsiaalne õiglus ja töökohad

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad on Euroopa majanduse alustalad. Seetõttu tahab EL, et liikmesriigid teeksid taastekavade koostamisel koostööd, et saaksime pandeemiast välja tulla majanduslikult tugevamana. Pikas perspektiivis on ELi eesmärk muuta Euroopa majandus tugevamaks, keskkonnahoidlikumaks ja digitaalsemaks. Milline on selles osas Madalmaade seisukoht?

Soovitused – meie visioon majandusest ja töökohtadest

61 % Madalmaade elanikest peab majandust ja töökohti oluliseks ning arvab, et EL peaks nende küsimustega tegelema.

1. Võtta arvesse sarnasusi ja erinevusi

71 % Madalmaade elanikest arvab, et EL peaks tagama ettevõtjate suurema koostöö, et muuta Euroopa majandus tugevamaks. Kuid vaid vähesed neist leiavad, et ettevõtjatele tuleks eraldada rohkem ELi raha. Eelkõige arvame, et koostöö võiks olla tõhusam. Erinevad ettevõtted investeerivad samasse uude tehnoloogiasse, kasutades selleks mõnikord ka avaliku sektori raha. Kui meil oleks majandusest Euroopa visioon, saaksime seda raha kulutada tõhusamalt. Loomulikult tuleks siiski arvesse võtta riikidevahelisi erinevusi.

„Madalmaade põllumajandussektor on nii kaasaegne. See ei ole tegelikult võrreldav põllumajandusega teistes riikides.“

2. Kasutada ära Euroopa tugevaid külgi

Madalmaade elanikud usuvad, et Euroopa majanduse tugevdamiseks on palju võimalusi, kuid tuleb teha valikuid. Seetõttu leiame, et EL peaks keskenduma peamiselt oma tugevatele külgedele. Näiteks on Euroopa meie arvates hea digitaliseerimise, kestlikkuse ja taristu valdkonnas. Ja võib-olla veelgi olulisem: Euroopa sünonüümideks on kvaliteet ja mitmekesisus. Just seetõttu, et oleme nii mitmekesine maailmajagu, kus on erinevad arvamused ja ideed, peaksime ära kasutama palju rohkemat kui majanduslikke hüvesid. Nii saab Euroopa näiteks eristada end Hiina majandusest.

3. Töötada välja õiglane ja selge maksusüsteem

82 % Madalmaade elanikest arvab, et ELi riigid peaksid tegema koostööd selle tagamiseks, et kõik ettevõtted ELis maksaksid oma õiglase osa maksudest. Sealhulgas väga suured ettevõtted. Mõned neist kolivad teistesse riikidesse üksnes seetõttu, et saavad seal vähem makse maksta. EL peaks selles küsimuses midagi tegema, näiteks kehtestama kõigile riikidele miinimummäära. Teisest küljest leiame, et maksustamine kuulub liikmesriikide pädevusse, kellel igaühel on oma eesmärgid ja olud. Kokkuvõttes peame maksustamist keeruliseks teemaks. Seepärast tahaksimegi näha paremat maksusüsteemi, mis oleks Euroopas igaühe jaoks õiglane ja selge.

„Kurgid peaksid olema kõikjal sirged, kuid maksunormid võivad erineda. Kas pole hullumeelne?“

4. Tagada, et kedagi ei jäeta kõrvale

71 % Madalmaade elanikest arvab, et EL peaks aitama luua rohkem töökohti. Leiame, et erilist tähelepanu väärivad teatavad rühmad, nagu noored ja need inimesed, kes on tööturust eemal. Seda saaks teha

ettevõtetele antavate toetuste kaudu, aga ka pakkudes tööandjatele ja töötajatele täiendavat toetust. Peame silmas näiteks nõuandeid või lihtsalt väga praktilisi asju. Mõnikord saab sellist toetust tõhusamalt korraldada ELi piires ja mõnikord on see pigem liikmesriikide endi ülesanne. ELi liikmesriigid peaksid lõppkokkuvõttes ühiselt tagama võrdsed võimalused Euroopa tööturul.

Arutelud ja ideed veebis ja kohapeal

„Kiirendada automatiseerimist Euroopas, nii et praegu Hiinast imporditavaid kaupu hakataks jälle siin kohapeal valmistama.“

„Võtta bitcoini revolutsiooni ja muid krüptorahasid tõsiselt. Nendega tegelevaid inimesi peetakse maksudest kõrvalehoidujateks, kuigi sellised plokiahel tehnoloogiad on tulevik.“

„Aksionärid ei ole ainsad sidusrühmad Euroopa majanduses. Midagi ei saa teha ilma töötajateta.“

„Euroopa peab rohkem ära tegema puuetega inimeste heaks. Praegu on nende jaoks liiga raske leida sobivaid töökohti.“

„Paljud Euroopa normid on keerulised ja pidevalt muutuvad. See muudab ettevõtete jaoks innovatsiooni raskemaks.“

„Kui mul oli vaja oma ettevõttes teha ehitustöid, oleks mu kohalik töövõtja saanud hõlpsalt tööd alustada palju varem. Kuid kõigepealt pidin välja kuulutama Euroopa hankemenetluse. Selline kadalipp.“

Veebipõhises dialoogis osalejad: „Mida me arvame suurettevõtetest?“

Ühes teemapõhises dialoogis arutati suurettevõtete aina kasvavat mõjuvõimu. Mõned osalejad sooviksid, et EL võtaks selles küsimuses karmima hoiaku, sest ettevõtted teenivad mõnikord tohutuid kasumeid, kuid maksavad nendelt vähe makse tänu nutikatele maksuskeemidele. Teised osalejad osutasid suuremale pildile: need ettevõtted loovad palju töökohti ja toovad kasu riigi majandusele. „Neid ei tohiks ära ajada,“ ütles keegi. „ELi riigid peaksid selles küsimuses oma pead kokku panema,“ arvas teine. „Suurettevõtted saavad riike üksteise vastu välja mängida. Seepärast peame meie ELina moodustama ühtsema rinde.“

Loodust arvestavad põllumajandustootjad: „Seada piirmäärade asemel eesmärgid“

BoerenNatuur on põllumajandusühistute liit. Üks selle liikmete rühma poolt arutatud teema oli Euroopa määrused põllumajandustootjatele. Ühest küljest leiti, et EL on kasulik, sest lihtsustab näiteks eksportimist teistesse riikidesse. Teisest küljest arvati, et poliitika võiks sageli olla selgem. „Aga me kõik oleme aina rohkem samas paadis,“ ütles keegi. Eeskätt on veel arenguruumi menetluste parandamise osas: sageli on need ikka veel väga bürookraatlikud ja aeganõudvad. Üks osalejatest ütles, et eelkõige ei tohiks määrused olla liiga üksikasjalikud. „Kehtestada selle asemel selged eesmärgid, näiteks puhas vesi. Seejärel saame ise otsustada, kui laiad peaksid lüüsid olema.“

Euroopa demokraatia

EL innustab eurooplasi hääletama ja soovib kaasata ELi kodanikke Euroopa otsuste tegemisse ja poliitikasse ka väljaspool valimisperioodi. Samuti teeb EL algatusi demokraatia tugevdamiseks, näiteks tegevuskava, milles keskendutakse vabadele ja õiglastele valimistele ning vabale ajakirjandusele. Milline on selles osas Madalmaade seisukoht?

Soovitused – meie visioon Euroopa demokraatiast

60 % Madalmaade kodanikest peab Euroopa demokraatiat oluliseks teemaks ja arvab, et EL peaks täitma oma rolli.

1 Anda Euroopast laiem ülevaade

Madalmaade elanikud on märganud, et kui meedia kajastab Euroopa küsimusi, on sageli tegemist kriisilukorraga. Igapäevastest otsustest me palju ei kuule. Kodanikena ei pea me teadma kõike, kuid selgem üldpilt aitaks meil kujundada usaldusväärseid arvamusi. Näiteks oleks huvitav kuulda sagedamini teiste riikide arvamusi ELi kohta. Siin võivad mängida olulist rolli meedia ja haridus. Meedia peab siiski saama teha ise oma valikud, kuna Madalmaade rahvas peab ajakirjandusvabadust meie demokraatias väga väärtuslikuks.

„Me kuuleme EList sageli mõne kriisi ajal. See tekitab Euroopa suhtes negatiivseid hoiakuid.“

2 Leida uusi ja pidevaid viise kodanike kuulamiseks

51 % Madalmaade elanikest arvab, et ELil ei ole piisavat kontakti ühiskonnaga. Selle parandamiseks peaks EL pidama kodanikega dialoogi sagedamini ja eelistatavalt järjepidevalt. Seepärast peavad Madalmaade elanikud Euroopa tuleviku konverentsi heaks algatuseks. Väärtuslikuks vahendiks võivad olla ka rahvahääletused, kuid Madalmaade inimestel on selles osas erinevad seisukohad. Mõned teemad võivad vajada eriteadmisi. Kodanikega rääkimine ei tohiks kunagi olla nn lahtrisse linnukese tegemine. Peame oluliseks, et meid võetaks tõsiselt.

3 Olla otsuste tegemisel selgem ja läbipaistvam

Madalmaade elanikud peavad Euroopat mõnikord väga keeruliseks. Inimeste taustateadmised ei ole samal tasemel. EL peaks seda rohkem arvesse võtma. Soovime, et EL muutuks läbipaistvamaks ja et sellel oleks lihtsam arengusuundadega sammu pidada. Siin on oma roll ka Madalmaade valitsusel. Paljud Madalmaade kodanikud on huvitatud Euroopa otsustest, kuid peavad ametlike kanaleid liiga raskelt ligipääsetavaks või liiga keeruliseks. Igaühel on ka erinevad huvid ja vajadused. Seega peaks olema võimalik valida, millistest teemadest soovite rohkem kuulda. Noored on sageli Euroopast huvitatud, kuid ei leia selle kohta palju teavet näiteks oma sotsiaalmeedia kontodel.

„Ungaris puhkusel olles nägin äsja istutatud metsa lähedal suurt tahvlit: „Projekt on ellu viidud Euroopa Liidu toetusel“. Olen Euroopa suhtes skeptiline, aga siis tundsin tegelikult teatavat uhkust.“

4 Lahendada probleeme kiiremini

Madalmaade elanikel on väga raske mõista, kuidas Euroopa demokraatia toimib, kuid ELi otsuste tegemise protsess näib sageli olevat väga aeglane. Euroopa Parlamendi valimistel näeme peamiselt liite riikide erakondade vahel. Võib-olla on muid võimalusi Euroopa huvide käsitlemiseks? Umbes kolmandik Madalmaade elanikest arvab, et Euroopa Parlamendi valimistel peaks olema võimalik hääletada teiste riikide kandidaatide poolt. Ligikaudu sama palju Madalmaade elanikke ei ole sellega nõus. Kõige olulisem on võtta piisavalt arvesse erinevaid huve. Ning lahendada probleeme kiiremini, kui me seda praegu teeme.

„Valimistel soovin, et saaksin kellegagi samastuda ja teada, mille eest ta seisab. See inimene ei pea olema hollandlane.“

Arutelud ja ideed veebis ja kohapeal

„Kaotada ära riikide vetoõigus. Otsuse peaks tegema enamus.“

„Luuu kodanike teemarühmad oluliste otsuste tegemiseks, võib-olla isegi kohustuslikul või poolkohustuslikul alusel, nagu USAs vandekohtunikud.“

„Tagada, et ELi poliitikud ja riigiteenistujad suhtleksid regulaarselt rohujuure tasandiga ega jääks lihtsalt Brüsseli mulli.“

IDEE: „Ma arvan, et iga uudistesaade peaks pühendama mõne minuti Euroopa asjadele. Või miks mitte alustada Euroopa kohta igapäevast või iganädalast uudisteprogrammi?“

IDEE: „Võib-olla peaksid Euroopa poliitikud rohkem osalema telesaadetes.“

„Noore inimesena ei loe ma peaaegu kunagi midagi Euroopa kohta. Euroopa huvitab mind, kuid ei taha sellele palju aega kulutada.“

„Coalitie-Y“ noored Utrechtis: arutelu rahvahääletuste korraldamise üle

Noorteorganisatsioonide rühma „Coalitie-Y“ liikmed pidasid elava arutelu rahvahääletuste korraldamise üle. Rahvahääletuse oponentid märkisid ohtu seoses lihtsalt „jah“ või „ei“ küsimustega, kuna teemad on sageli palju keerukamad. Üks osalejatest ütles: „Me võime hääletada ELi poolt ja ise kandideerida. Rahvahääletustega nõrgendate neid võimalusi“. Rahvahääletuse toetajad ütlesid, et hea on teada, mida kodanikud arvavad – see võib anda juhiseid. Rahvahääletused saaksid samuti suurendada üldist teadlikkust EList: millised ettepanekud on päevakorras ja milliseid valikuid tuleks teha.

Kodanikuühiskonna vabatahtlikud: „Riigid peavad üksteist paremini mõistma.“

Zoetermeeris asuv Piëzo sihtasutus koondab vabatahtlikke, kes panustavad ühiskonda erineval viisil. Teemapõhises dialoogis osalejad väljendasid muret suureneva lõhe pärast Euroopas. Näiteks on see nii riikide seisukohtade puhul LGBTIQ-kogukonna suhtes. Kui riigid ei mõista üksteise seisukohti, on koostöö keeruline. „Veelgi rohkem on põhjust üksteist paremini tundma õppida,“ ütles üks osaleja. „Tänapäeval me lihtsalt ei tea, mida inimesed teistes riikides mõtlevad. Me ei mõista üksteise kultuuri ja tausta piisavalt. See on vajalik, kui me tahame teha koos häid otsuseid.“

Digiüleminek

Meie veebimaailmas seatakse üha suuremaid nõudmisi internetiühendusele, turvalisusele ja eraelu puutumatusse. EL tunneb selles valdkonnas teatavat vastutust ja on pühendunud sellele, et digiühiskonnas ei jäetaks kedagi kõrvale. Samuti investeerib EL sotsiaalküsimuste digilahendustesse. Milline on selles osas Madalmaade seisukoht?

Soovitused – meie visioon veebimaailmast

45 % Madalmaade kodanikest peab veebimaailma oluliseks teemaks ja leiab, et EL peaks sellega tegelema.

1 Tagada kõikjal kiire, turvaline ja stabiilne internetiühendus

61 % Madalmaade elanikest arvab, et EL peaks tagama, et Euroopas oleks igaühel juurdepääs kiirele ja stabiilsele internetiühendusele. Me kõik teame, et internetil on meie elus aina suurem roll. Meie lapsed kasvavad üles digiõppega. Nii riiklik kui ka rahvusvaheline teabevahetus toimub üha enam internetis. Interneti märkimisväärne autonoomsus tekitab meile mõnikord muret. Seetõttu peaks paljude Madalmaade elanike arvates EL sellesse valdkonda investeerima, eeldusel et investeering on tõhus. Meie arvates on kaitse internetikuritegevuse eest kõige olulisem küsimus, millega tuleb tegeleda Euroopa tasandil. Siiski on hea keskenduda internetikuritegevuse vastasele võitlusele ka riiklikul tasandil.

„Kui ma kujutan ette küberrünnet meie üleujutuskaitse vastu, tunnen end väga haavatavana.“

2 Kehtestada internetiettevõtetele selged reeglid ja standardid

75 % Madalmaade elanikest arvab, et EL peaks tagama internetiostude võrdse turvalisuse kõigis ELi riikides. Peaaegu kõik meist ostavad välismaalt rohkem asju ja jagavad seejuures tundlikke andmeid, mis mõnikord tundub ohtlik. On raske teada, milliseid veebisaitide võib usaldada. Oleks hea, kui EL töötaks välja privaatsust käsitlevad Euroopa reeglid ja standardid, mis oleksid kõigile arusaadavad. Samuti paneb meid tihti muretsema suurte internetiettevõtete võim. Tunname, et vastutame mõningal määral ise oma tundlike andmete käitlemise eest, kuid leiame ka, et ELil saab selles valdkonnas olla oma roll. ELi riikidel on vaja teha koostööd selle tagamiseks, et sellised ettevõtted nagu Google ja Facebook ei saaks liiga palju võimu.

„Pole just palju, mida me saame väikeriigina ära teha sellise ülemaailmse ettevõtte vastu nagu Facebook.“

3 Ühendada privaatsust käsitlevad reeglid praktilise rakendamise ja selgitamisega

Pärast isikuandmete kaitse üldmääruse vastuvõtmist teavad Madalmaade kodanikud, et kõik riigid peavad järgima samu privaatsust käsitlevaid õigusnorme. Meil on hea meel, et saame sellele õigusaktile loota, sest meie privaatsus on meie jaoks oluline. Mõned Madalmaade elanikud leiavad, et reeglid lähevad mõnikord liiga kaugele või on ebaloogilised. Lisaks võib see õigusakt tekitada palju tööd tööandjatele. Samuti leiame, et rohkem tähelepanu tuleb pöörata privaatsust käsitlevate õigusaktide praktilisele rakendamisele, pakkudes rohkem tuge ja juhatust nii kodanikele kui ka ettevõtjatele. Siin on meie arvates põhiroll liikmesriikidel. Privaatsusega seotud probleeme või küsimusi saab kõige paremini käsitleda meie riigiasutustes ja meie emakeeles.

Arutelud ja ideed veebis ja kohapeal

IDEE: „Kehtestada rangemad nõuded programmeerijatele ja ettevõtjatele ning keelustada ebaturvalised programmeerimiskeeled.“

„Pakkuda tasuta Euroopa viirusetõrjetarkvara Euroopa tulemüüri loomiseks.“

„Kui ma lähen üle piiri Saksamaale, kaob mu mobiiltelefonis äkitselt levi. Seda ei tohiks ju ometi enam juhtuda?“

„Oma iPhone'idega oleme kõikjal jälgitavad. See on ka meie endi süü.“

„Ei ole otstarbekas täita igas riigis erinevat liiki vorm privaatsuse kohta.“

IDEE: „Luu Euroopa internetipolitsei. See on selge valdkond ELi tegevuseks.“

Veebipõhises dialoogis osalejad: „Hea internetiühendus kõikjal on meie endi huvides“

Ühes teemapõhises dialoogis toimus huvitav arutelu ELi rolli üle veebimaailmas. Kõik osalejad nõustusid, et oluline on tagada kogu Euroopas hea internetiühendus. Kuid kas see peaks kuuluma ELi pädevusse? Mitmed osalejad leidsid, et see on peamiselt iga liikmesriigi ülesanne. Üks osaleja märkis, et hea ja stabiilne internetiühendus välismaal oleks kasulik ka Madalmaadele: „Me teenime kaubavahetuses teiste ELi riikidega miljardeid. Seega on meie endi huvides, et need riigid toimiksid hästi.“

Helmondi kooliõpilased: „Samad reeglid ja karistused internetikurjategijatele“

Dr. Knippenbergcollege'is Helmondis arutasid internetikuritegevuse probleemi 15- ja 16-aastased õpilased. Nad kuulevad sellest sageli uudistes: näiteks on mõnes ettevõttes toimunud andmetega seotud rikkumine või püüab mõni selline riik nagu Venemaa või Hiina andmeid varastada. Kuna internetikurjategijad töötavad sageli piiriüleselt, on õpilaste arvates loogiline, et Euroopa riigid teeval selles valdkonnas koostööd. Nende arvates tähendab see reeglite, aga ka karistuste kehtestamist. „Kui Venemaa häkkerid püüavad meie ruumi tungida, peab EL reageerima.“

Haridus, kultuur, noored ja sport

Hariduse, kultuuri, noorte ja spordi valdkond kuulub ELi liikmesriikide vastutusalasse. EL saab anda ja annab toetust, näiteks edendades kvaliteetset haridust ja mitmekeelsust, kaitstes kultuuripärandit ning toetades kultuuri- ja spordisektorit. Milline on selles osas Madalmaade seisukoht?

Soovitused – meie visioon haridusest, kultuurist, noortest ja spordist

45 % Madalmaade elanikest peab haridust oluliseks valdkonnaks ning arvab, et EL peaks sellega tegelema. **Noorte, kultuuri ja spordi puhul on see protsent vastavalt 39 %, 23 % ja 19 %.**

1 Julgustada õpilasi minema välismaale õppima, kuid käsitleda seda küsimust mõistlikul viisil

Paljude Madalmaade elanike arvates mõjub välismaal õppimine noortele positiivselt. See aitab kaasa isiklikule arengule. Lisaks võib välismaal õppimine aidata eurooplastel üksteist paremini mõista. Samuti saab see anda panuse paremasse integratsiooni. Paljud Madalmaade elanikud peavad seetõttu heaks Erasmuse programmi, mis innustab õppima välismaal. Kuid meil on hea meel ka selle üle, et EL hoiab sellel valdkonnal silma peal. Näiteks tegelikult kipuvad rahvusvahelised õpilased sageli omavahel suhtlema ning mitte alati ei saa palju teada selle riigi kohta, kus nad õpivad. Samuti peab EL vältima olukorda, kus madalama teadmiste tasemega riikides toimub ajude äravool ja kõik nende andekaimad inimesed õpivad välismaal.

„Tuleks välja töötada vahetusprogrammid ka kutsekoolide tasemel.“

2 Jätta sellised küsimused nagu kultuur ja sport liikmesriikide pädevusse

58 % Madalmaade elanikest arvab, et EL peaks tegema rohkem Euroopa kultuuripärandi kaitseks. Näiteks nagu templid Kreekas. Teisest küljest oleme seisukohal, et kohalik kultuur on eelkõige riikide endi vastutusalal. Sama kehtib näiteks spordiprobleemide kohta. See on oluline küsimus, kuid see ei saa olla üks ELi põhiülesandeid. Põhimõtteliselt peab Euroopa panema paika prioriteedid ja muude asjade jaoks on vaja palju raha. Mõnikord on vaja rahalist toetust, kuid on ka muid viise koostöök, näiteks teadmiste ja ideede jagamise kaudu.

„Kultuurikaitse on riikide endi ülesanne. Kui aga maailmapärandit ei väärtustata, siis minu arvates peaks EL kindlasti sekkuma.“

3 Tagada, et eurooplased õpiksid üksteist paremini tundma ja austaksid üksteist rohkem

Madalmaade elanikele meeldib, kui teised eurooplased räägivad hästi inglise keelt. See muudab elu lihtsamaks, kui viibime välismaal. Ja kui soovime näiteks suhelda võõrtöötajatega Madalmaades. Samal ajal peavad paljud Madalmaade elanikud väga oluliseks, et jätkaksime oma emakeele kõnelemist ja väärtustamist. Tahame austada ka muid erinevusi Euroopas. Olgu tegemist kultuuri, hariduse või spordiga, igaüks peaks saama tunda end vabalt. Erinevused võivad mõnikord olla konfliktide allikaks, kuid samas on just need Euroopa rikkuse põhjuseks. Seetõttu arvavad paljud Madalmaade elanikud, et riigid peaksid võtma aega üksteise tavade ja ideedega tutvumiseks.

„Ma näen ELi sõprade rühmana. Me austame oma erinevusi ja ma võin neilt paluda abi, kui seda vajan.“

Arutelud ja ideed veebis ja kohapeal

IDEE: „Võtta lisaks kohalikule õppekavale kõigil haridustasemetel kasutusele ühine Euroopa õppekava.“

IDEE: „Lisaks kultuuripealinnale peaks igal aastal olema ka haridus-, noorte- ja spordipealinn (või riik).“

„See, mis meid ELis ühendab, on just tõik, et meil kõigil on oma riigi kultuur. Seega ei määratleta meid ühe kultuuri järgi.“

„Selle asemel et tuua esile negatiivsust, peaksime püüdma sporti rohkem propageerida.“

„Olen siia integreerunud, maksan makse, kuid olen ja jään ladinaameeriklaseks. Väärtustan oma keelt, muusikat ja toitu. Need ei ole küsimused Euroopa jaoks.“

„Euroopas räägitakse liiga palju majandusest. Ja liiga vähe heaolust.“

Leideni Ülikooli tudengid: „Keel on oluline, kuid peab jääma vabaks valikuks“

Leideni Ülikoolis arutasid seda küsimust ajalootudengid. Nad peavad oluliseks, et inimesed räägiks rohkem kui ühte keelt. Nende arvates on mitme keele oskus suurepärane isikliku arengu seisukohast ning hea kaubandus- ja poliitiliste suhete jaoks ELis. Nad leiavad, et koolis tuleks pakkuda võõrkeelte õpet, kuid seda ei tohiks muuta kohustuslikuks. Samamoodi leiavad õpilased, et teine keel ei pea tingimata olema mõni Euroopa keel. „Kui elate Ida-Euroopas ja soovite õppida vene keelt, on teil selleks õigus,“ ütles üks osalejatest.

Türgi kogukond Schiedamis: „Tagada kõigile noortele õiglased töövõimalused“

Schiedamis asuvas Stichting Hakderis rääkis kohalik Türgi kogukond muu hulgas sellest, kui tähtis on tagada kõigile õiglased töövõimalused. Kõik kohalviibijad nõustusid, et EL peaks nõudma, et ettevõtted pakuksid praktika- või töökohti väheste võimalustega noortele. Nende sõnul on eelkõige noortel rändajatel raskusi praktika- ja töökohtade leidmisega. „Mõned neist ei pöördu isegi arsti poole, sest kardavad, et peavad selle eest ise maksma. Seega on väga ebatõenäoline, et nad mõnele praktika- või töökohale kandideeriks,“ ütles üks osalejatest. „Ettevõtjad peavad selles küsimuses rohkem ära tegema ja EL peaks seda ergutama.“

Vastutust käsitlev avaldus

Visioonid Euroopast koosnevad omavahel seotud erinevatest dialoogivormidest, mis koondavad Madalmaade kodanike seisukohti ja ideid Euroopa ja ELi tuleviku kohta. Käesolevas osas selgitatakse, kuidas need omavahel seotud dialoogivormid järgivad suuniseid, mis on riigiseste kodanike paneelarutelude suhtes kohaldatavad Euroopa tuleviku konverentsi raames.

Omavahel seotud dialoogivormide ülesehitus

Kasutatud on järgmisi dialoogivorme.

1. Paneeluuring

Madalmaade elanikkonna esindusliku läbilõike uuring.

2. Põhjalikud teemapõhised dialoogid veebis

Dialoogid, milles Madalmaade elanike rühmaga uuritakse põhjalikumalt esimese vahearuaude „Meie visioon Euroopast: esialgne ülevaade ja järelküsimused“ (8. oktoober 2021) tulemusi.

3. Dialoogid erirühmadega

Kohtumised Madalmaade elanikega, kes ei ole harjunud osalema (veebipõhistes) uuringutes ja paneelaruteludes.

4. Dialoogid noortega

Kohtumised, kus keskendutakse Euroopa teemadele, mis on kõige olulisemad noorte jaoks.

5. Avatud uuring veebis: küsimustik ja „swipe“-vahend

Paneeluuringu küsimustikku võisid täita ka kõik Madalmaade kodanikud, sealhulgas need, kes elavad välismaal. Küsimustik oli avatud 1. septembrist 2021 kuni 14. novembrini 2021. Lisaks sai iga Madalmaade elanik samal ajavahemikul osaleda „swipe“-vahendi kaudu, mis on 20 väidet sisaldav veebipõhine vahend.

1. paneeluuring

Madalmaade kodanikega peetavat dialoogi „Visioonid Euroopast“ (*Kijk op Europa*) alustati 1. septembril 2021 paneeluuringuga. Käesolevas vastutust käsitlevas avalduses kirjeldame lühidalt selle paneeluuringu ülesehitust ja rakendamist.

Eesmärk ja sihtrühm

„Visioonid Euroopast“ käivitati veebipõhise küsimustikuga, milles uuriti, mida Madalmaade elanikud arvavad Euroopa tulevikust. Küsimustik esitati esinduslikule rühmale ja tehti kättesaadavaks kõigile Madalmaade kodanikele (sealhulgas välismaal elavatele inimestele). Lisaks oli kõigile kättesaadav veebipõhine vahend „Swipe to the future“ (ehk „swipe“-vahend), mis sisaldas 20 avaldust, mille kohta inimesed said avaldada arvamust. Selle paneeluuringu tulemused andsid panuse mitmesugustesse teemapõhistesse dialoogidesse pärast kodanikega peetud Euroopa visioonide teemalist dialoogi.

Paneeluuringu sihtrühmaks olid kõik vähemalt 18-aastased Madalmaade kodanikud, kes olid (alates kohapealse töö algusest) registreeritud rahvastikuregistris Madalmaade elanikena. Madalmaade Statistikaameti (CBS) andmetel oli 1. jaanuaril 2021 selles sihtrühmas 14 190 874 inimest. 18aastane vanuse alampiir on kooskõlas valimiseaga. See on paneeluuringu jaoks kindlaks määratud sihtrühm.

Kohapealne töö

Hollandlastest statistilise ülevaate saamiseks korraldati rohkem kui 100 000 inimest hõlmav üleriigiline paneeluuring (ISO-sertifikaadiga Research Keurmerk Group, Madalmaade turu-uuringute ühing). Kõik need inimesed on paneeluuringusse registreeritud ja esitavad korrapäraselt oma arvamusi mitmesugustel teemadel. Lisaks isiklikule motivatsioonile anda oma panus saavad nad uuringus osalemise eest ka tasu. Mitmed teadusuuringud on näidanud, et vastajad, kes saavad uuringutes osalemise eest rahalist hüvitist, ei anna oluliselt erinevaid vastuseid nendest, kes hüvitist ei saa (allikas: „Does use of survey incentives degrade data quality?“ Cole, J. S., Sarraf, S. A., Wang, X., 2015).

Kohapealne töö algas 11. augustil 2021 ja lõppes 19. septembril 2021. Kasutati ühte andmete kogumise meetodit: interneti-uuringud. Kõik paneeluuringus osalejad said e-kirja, mis sisaldas personaalset linki veebipõhisele küsimustikule. Kahe nädala pärast said paneeluuringus osalejad meeldetuletuse. Osalemiskutsed saadeti välja partiidena ja kihilisele valimile (võttes hoolikalt arvesse võrdset jaotust elanikkonna alarühmade vahel), kuni oli olemas nõutav arv vastajaid.

Valimi võtmine ja jaotumine

Uuringu ülesehituse juhtpõhimõtte oli, et hea statistilise usaldusvärsuse saavutamiseks peab osalema vähemalt 3600 vastajat. See arv võimaldas ka head jaotust elanikkonna mitmesuguste taustanäitajate vahel. Stereotüüpset Madalmaade elanikku pole olemas. Seetõttu tehti uuringus eelnevalt kindlaks, et valim jaguneks nõuetekohaselt, et võtta arvesse mitmeid taustanäitajaid. Madalmaad on suhteliselt väike riik, kuid piirkondlikud arvamused võivad erineda. See, millist suhtelist tähtsust inimene mõnele teemale omistab, võib sõltuda (ka) tema elukohast. Näiteks maapiirkondades elavad inimesed võivad suhtuda julgeoleku küsimusse teisiti kui linnaelanikud. Lisaks on Madalmaade Sotsiaaluuringute Instituudi (SCP) uuringud näidanud, et haritumad inimesed toetavad ELi üldiselt rohkem kui vähem haritud inimesed ning noored on sagedamini ELi-meelsed kui eakad (allikas: „Wat willen Nederlanders van de Europese Unie?“ (Mida tahavad Madalmaade inimesed Euroopa Liidust?) Madalmaade Sotsiaaluuringute Instituut, Haag, 2019).

Seetõttu eraldasime eelnevalt kvoodid vastavalt järgmistele taustanäitajatele, et tagada valimi esinduslik jaotus: 1) piirkond (kasutades COROPi piirkondi), 2) vanus ja 3) haridustase. [märkus: COROPi piirkond on haldusjaotus, mida Madalmaades kasutatakse statistilistel eesmärkidel.] Lisaks kajastab valim järgmiseid taustanäitajaid: sugu, päritolu, igapäevane põhitegevus ja poliitilised eelistused.

COROPi piirkonnad töötati välja, kasutades sõlmpunktide põhimõtet (keskused, mis osutavad teenuseid või täidavad piirkondlikku funktsiooni) pendelrändevoogude alusel. Siin ja seal loobuti sõlmpunktide põhimõttest provintsiipiiride kasuks. COROPi piirkondi kohandati pärast seda, kui kohalike omavalitsuste muudetud piirid ületasid COROPi piire (allikas: CBS). COROPi piirkondade raames tagasime hea jaotuse järgmiste vanuserühmade vahel: 18–34; 35–54; 55–75 ja üle 75.

Lisaks tagasime esindusliku jaotuse ka haridustasemete lõikes. Vastajate valimijaotus on kooskõlas riigis kõrgeima omandatud haridustaseme jaotusega, mis on järgmine:

Kõrgeim omandatud haridustase

Madal: põhiharidus, kutseõppeks ettevalmistav keskharidus (VMBO), üldkeskharidus (HAVO) või ülikoolieelne haridus (VWO) (1.–3. aasta), kutsekeskharidus (MBO) (1. aasta)	32,1 %
Keskmine: üldkeskharidus (HAVO) või ülikoolieelne haridus (VWO) (4.–6. aasta), kutsekeskharidus (MBO) (2.–4. aasta)	44,6 %
Kõrge: kutsekõrgharidus või kõrgharidus	22,9 %
Teadmata	0,4 %

Vastus

Paneeluuringus osales kokku 4086 vastajat. Saavutati eesmärk saada 3600 täielikult täidetud küsimustikku.

Vastused COROPi piirkondade ja vanuserühmade kaupa

	18–34-aastased	35–54-aastased	55–75-aastased	Üle 75-aastased
Põhja-Drenthe	11	14	17	5
Kagu-Drenthe	10	12	14	4
Edela-Drenthe	7	10	11	3
Flevoland	29	33	28	6
Põhja-Friisimaa	20	22	25	8
Kagu-Friisimaa	12	13	14	3
Edela-Friisimaa	8	11	11	4
Achterhoek	22	27	34	11
Arnhem/Nijmegen	52	53	55	15
Veluwe	44	48	51	17
Edela-Gelderland	16	18	20	5
Delfzijli linnastu	2	4	5	1
Ida-Groningen	7	10	12	3
Ülejäänud Groningen	36	26	28	8
Kesk-Limburg	13	17	21	7
Põhja-Limburg	17	20	23	7
Lõuna-Limburg	38	40	52	17
Põhja-Brabanti keskosa	34	35	35	11
Põhja-Brabanti kirdeosa	41	43	51	14

Vastused COROPi piirkondade ja vanuserühmade kaupa

	18–34- aastased	35–54- aastased	55–75- aastased	Üle 75- aastased
Põhja-Brabanti lääneosa	40	47	49	15
Põhja-Brabanti kaguosa	55	56	58	18
Haarlemi linnastu	13	18	18	7
Alkmaari linnastu	14	19	19	6
Amsterdami linnastu	116	104	88	23
Het Gooi & Vechtstreek	13	21	19	7
IJmond	12	14	15	4
Põhja-Hollandi ülemine osa	22	27	30	9
Zaanstreek	11	13	12	3
Põhja-Overijssel	25	28	25	8
Twente	41	44	46	14
Edela-Overijssel	10	11	12	3
Utrecht	96	100	89	27
Ülejäänud Zeeland	16	21	23	8
Zeelandi Flandria	6	8	9	3
Leideni linnastu & Bollenstreek	30	31	31	10
Haagi linnastu	63	70	57	18
Delft & Westland	19	15	15	4
Rijnmondi linnastu	103	107	99	31
Lõuna-Hollandi idaosa	22	24	25	8
Lõuna-Hollandi kaguosa	24	26	26	9

Vastused haridustasemete kaupa

Madal	1382	34 %
Keskmine	1747	43 %
Kõrge	915	22 %
Teadmata	42	1 %

Usaldusväärsus ja esindavus

4086 vastajaga on võimalik teha populatsiooni kohta järeldusi, mille usaldusväärsus on 95 % ja veamäär 1,53 %. Tulemuste usaldusväärsus ja veamäär sõltuvad valimi suurusest. Mida suurem on valim, seda usaldusväärsemalt ja/või täpsemalt saab tulemused ekstrapoleerida populatsioonile tervikuna.

Usaldusväärsete tase on määratletud kui 1 (100 %) miinus olulisusnivoo. Normaalne on eeldada, et olulisusnivoo on 5 %, mis annab usaldusväärsete tasemeks 95 %. See tähendab, et kui uuringut korrata samal viisil ja samadel tingimustel, annaksid tulemused 95 % juhtudest sama pildi.

Täpsustase (väljendatuna veamäärana) näitab väärtuste vahemikku, mille piires populatsiooni tegelik väärtus asub, ehk teisisõnu seda, kui palju võivad valimi tulemused erineda nendest tulemustest, mis saadaks, kui uuringus osaleks terve populatsioon. 1,53 %line veamäär tähendab, et kogu populatsiooni tegelik väärtus võib olla kuni 1,53 % suurem või väiksem kui valimi väärtus. Praktikas tähendab see, et kui valimi uuringutulemus näitab, et 50 % vastanutest peab konkreetset teemat oluliseks, võib tegelik osakaal olla kuni 1,53 % väiksem või suurem kui 50 % (st vahemikus 48,47 % kuni 51,53 %). (Statistilistes kvantitatiivsetes uuringutes on tavaline ja üldtunnustatud veamäär kuni 5 %.

Lisaks usaldusväärsetele on oluline ka valimi esindavus. Kuna kutsed uuringus osaleda saadeti välja partiiden ja kihilisele valimile, on tulemused esindavad COROPi piirkondade lõikes ja vanuserühmade lõikes igas COROPi piirkonnas. Vastajate valimijaotus on kooskõlas ka kõrgeima omandatud haridustaseme jaotusega riigis.

Muud taustnäitajad

Paneeluuringus osalenutele esitati mitu täiendavat taustaküsimust. Need küsimused puudutasid sugu, suhtumist ELi, päritolu, igapäevast põhitegevust ja seda, millise erakonna poolt nad hääletaksid, kui valimised toimuksid praegu.

49 % vastanutest olid mehed, 50 % naised ja 1 % eelistas sellele küsimusele mitte vastata.

51 % vastanutest leidis, et on hea, et Madalmaad kuuluvad ELi, 13 % pidas seda halvaks ning 36 % oli selles küsimuses neutraalne või ilma arvamuseeta.

95 % vastanutest olid sündinud Madalmaades. 89 % vastanute puhul olid mõlemad vanemad sündinud Madalmaades. 5 % vastanutel olid mõlemad vanemad sündinud välismaal.

Vastanute praegused poliitilised eelistused

Erakond

%

Vabaduse ja Demokraatia Rahvapartei (VVD)	14 %
Vabaduspartei (PVV)	13 %
Sotsialistlik Partei (SP)	8 %
Demokraadid 66 (D66)	6 %
Kristlik-Demokraatlik Partei (CDA)	6 %

Erakond**%**

Tööpartei (PvdA)	6 %
Loomakaitse Partei	4 %
Rohelised Vasakpoolsed (GroenLinks)	4 %
Kristlik Liit	3 %
JA21	3 %
Põllumajandustootjate ja kodanike liikumine (BoerBurgerBeweging)	2 %
Demokraatia Foorum	2 %
Reformierakond (SGP)	2 %
Volt	2 %
DENK (THINK)	1 %
Van Haga Grupp	1 %
BIJ1	1 %
Den Haani erakond	0 %
Muu	2 %
Tühi hääletussedel	3 %
Eelistab mitte öelda	13 %
Ei hääletaks	5 %

*Milline on teie igapäevane põhitegevus?***Tegevus****%**

Õpilane/üliõpilane	6 %
Osalise tööajaga töötaja	16 %
Täistööajaga töötaja	31 %
Füüsilisest isikust ettevõtja	3 %
Kodune	5 %
Tööotsija	2 %
Vabatahtlik	2 %

Tegevus

%

Töövõimetus	6 %
Pensionär	27 %
Muu	1 %
Eelistab mitte öelda	1 %

Küsimustik

Küsimustiku ja käesoleva aruande tellis välisministeerium ning need koostas sõltumatu välisorganisatsioon. Küsimustikul on modulaarne struktuur ja see koosneb järgmistest osadest, mis vastavad Euroopa tuleviku konverentsi jaoks kindlaks määratud teemadele:

- peamised teemad ja Euroopa roll
- kliimamuutused ja keskkond
- tervis
- majandus ja töökohad
- Euroopa Liidu roll maailmas
- julgeolek ja õigusriik
- veebimaailm
- Euroopa demokraatia
- ränne ja pagulased
- haridus, kultuur, noored ja sport

Küsimustiku koostamisel pöörati suurt tähelepanu küsimuste sõnastamise kvaliteedile, usaldusväärsusele ja õigsusele. Eesmärk oli tagada küsimuste, avalduste ja valikute neutraalne ja mittesuunav sõnastus. Lisaks vaadati küsimused läbi, et tagada nende sõnastamine lihtsas keeles (B1-tase).

Küsimustikku testiti kvalitatiivselt, esitades selle sihtrühma kuuluvatele vastajatele isiklikult, et näha, kuidas eri kategooriate vastajad küsimustele reageerivad. Sõnastust kohandati alati, kui see osutus liiga keeruliseks.

Analüüsimeetodid

Selles uuringus kasutati kahte analüüsimeetodit.

Ühe muutujaga analüüs

Ühe muutujaga analüüsi puhul kasutatakse uuringu muutujate kirjeldamiseks kirjeldavat statistikat. Selles uuringus on kasutatud sagedust ja keskmisi näitajaid.

Kahe muutujaga analüüs

Kahe muutujaga analüüsis vaadeldakse kahe muutuva vahelist seost, käesoleval juhul seost ühelt poolt selle vahel, kui tähtsad on erinevad teemad ja kas EL peaks nendega tegelema või mitte, ning teiselt poolt vanuserühma taustanäitaja vahel. Olulisuse kontrolli kasutati selleks, et teha kindlaks, kas eri vanuserühmad omistavad konkreetsetele teemadele tähtsust erineval määral ja on erineval seisukohal selles osas, kas EL peaks nende teemadega tegelema või mitte.

Aruandlus ja täielikkus

Käesolevas aruandes esitatakse tulemused visuaalselt kõigi paneeluuringus osalenutele esitatud küsimuste puhul. Mõne küsimuse puhul said vastajad anda „avatud“ vastuseid (vastupidiselt valikvastustega küsimustele). Seejärel liigitati need avatud vastused kategooriatesse ja lisati aruandesse. Vastajate poolt märkuste väljal esitatud ideed on sisendiks mitmesugustele teemapõhistele dialoogidele pärast kodanikega peetud Euroopa visioonide teemalist dialoogi.

2. Põhjalikud teemapõhised dialoogid veebis

Euroopa tuleviku konverentsi põhiteemasid arutati põhjalikumalt kaheksas teemapõhises dialoogis veebis. Nende dialoogide eesmärk oli selgitada välja, *miks* inimesed arvavad nii, nagu nad arvavad, ning nende arvamuste aluseks olevad põhjused ja tunded. Mis neile muret valmistab ja milliseid võimalusi nad näevad? Dialoogivoorude käigus anti osalejatele ka võimalus esitada teemade kohta ettepanekuid ja ideid. Samuti said nad tõstatada küsimusi, mis ei kuulu konverentsi alla, kuid on nende jaoks olulised.

Teemapõhised dialoogid toimusid 12. ja 14. oktoobril ning 9. ja 11. novembril. Oktoobris toimus veebis neli teemapõhist dialoogi majandust ja demokraatiat käsitlevas teemavaldkonnas. Novembris toimus veebis neli teemapõhist dialoogi kliimat ja ELi maailmas käsitlevas teemavaldkonnas. Igas dialoogivoorus osales keskmiselt 29 inimest (kokku 231 inimest). Osalejad leiti paneeluuringus osalejate seast (vt 1) ja sotsiaalmeedia kaudu.

3. Dialoogid konkreetsete rühmadega

Me teame, et teatavad Madalmaade elanike rühmad on vähem harjunud osalema (veebipõhistes) uuringutes ja paneelaruteludes. Et saada esinduslikku pilti „Madalmaade häälest“, oli oluline anda ka neile võimalus oma ideid ja arvamusi väljendada. Seepärast korraldasime ka mõned kohapealsed dialoogid Euroopa visioonide teemal. Nende dialoogide kaudu kogutud arvamusi ja ideid on kasutatud ühe alusena soovitude koostamiseks.

Sihtrühmad

Sihtrühmad, kelleni on raske jõuda, ei ole selgelt määratletud. Uuringud ja kogemused on näidanud, et **väljastpoolt läänერიike pärit** Madalmaade elanikud osalevad märkimisväärselt väiksema tõenäosusega vabatahtlikult uuringutes ja aruteludes. Kuna nad moodustavad suure rühma (14 % Madalmaade elanikest), valiti nad osalema dialoogis „Visioonid Euroopast“. Samu kaalutegureid on kohaldatud **vähese kirjaoskusega inimeste** puhul. See on samuti suur rühm (2,5 miljonit Madalmaade elanikku), mis osaliselt kattub rändajate rühmaga (39 %). Dialoogi peeti ka rühmaga, kes on harva uuringutes ja aruteludes esindatud ning **on Euroopa suhtes kriitiline, kuid kellel on palju sellega seotud tööalaseid asjaajamisi**. Osalema valiti põllumajandussektori ettevõtted.

Eespool nimetatud rühmade poole pöörduiti organisatsioonide kaudu, kuhu nad kuuluvad, nagu sisserrändajate ühendused, huvirühmad ja kutseorganisatsioonid. Kuna me piirasime dialoogide arvu kaheksale, ei saanud me kõiki hõlmata. See muudab osalejate valiku mõnevõrra meelevaldseks. Osalejate valimisel otsisime peamiselt inimesi, kes olid huvitatud osalema ja aitama kaasata rohujuuresandit ning arvestasime praktilisi aspekte, nagu kättesaadavus seoses kuupäevade ja asukohtadega.

Kohapealseid dialooge peeti järgmiste organisatsioonide liikmetega:

- *Stichting Hakder*, aleviitide kogukond, Schiedam
- *Stichting Asha*, Hindustani kogukond, Utrecht (kaks dialoogivooru)
- *Piëzo*, kodanikuühiskonna organisatsioon, Zoetermeer
- *Taal doet Meer*, kirjaoskuse organisatsioon, Utrecht
- *BoerenNatuur*, põllumajandusühistute liit
- *Marokkanen Dialoog Overvecht*, Maroko kogukond, Utrecht
- *Femmes for Freedom*, huvirühm rändetaustaga naistele, Haag

Nendel dialoogikohtumistel osales kokku 110 inimest.

4. Dialoogid noortega

Noored on Euroopa tuleviku konverentsi üks prioriteetne sihtrühm. Selleks et aktiivselt ergutada nende osalemist kodanike dialoogis „Visioonid Euroopast“ ning anda selle rühma arvamustele ja ideedele rohkem kaalu, korraldati spetsiaalselt noortele viis kohapealset dialoogikohtumist. Kavandatud kuues kohtumine noortega tuli COVIDi piirangute tõttu tühistada.

Kohtumised toimusid järgmistes institutsioonides:

- *Studievereniging Geschiedenis*, Leideni Ülikooli ajalootudengite ühendus
- *Dr Knippenbergcollege*, keskkool, Helmond
- *Coalitie-Y*, sotsiaal-majanduslik nõukogu (*SER*), noorteühendus
- *Graafschap College*, MBO kutsekool, Doetinchem
- *CSG Jan Arentsz*, STEMi keskkool (*technasium*), Alkmaar

Dialoogikohtumistel osales kokku 95 noort.

Kasutatud arutelumeetodid

Teemapõhistes dialoogides veebis, erirühmadega peetud dialoogides ja noortega peetud dialoogides kasutati Sokratese meetodit. Seda meetodit on Madalmaades juba aastaid kasutatud meie „dialoogipäeval“, mil kogu riigi inimesed arutavad üksteisega neid puudutavaid küsimusi. Sokratese meetodi puhul järgib moderaator järgmisi põhimõtteid.

- Laske kõigil rääkida oma lugu
- Ärge esitage kohe vastulugu
- Kohelge üksteist lugupidavalt
- Rääkige enda eest („ma arvan“, mitte „öeldakse“)
- Küsige selgitusi, kui ei esitata midagi peale üldistuste
- Ärge andke hinnanguid, vaid uurige arvamusi
- Lubage vaikida, kui inimesed vajavad mõtlemiseks aega

Dialoogides järgitakse mudelit: lahknevus – lähenemine – lahknevus. Lähtepunktiks on see, et kõigepealt peate lahknema (tegema ruumi erinevatele tunnetele ja arvamustele), enne kui saate läheneda (arutada võimalikke suundi) ja seejärel uuesti lahkneeda (nt koguda individuaalseid soovitusi). Teooria ja praktika näitavad, et selline mudel tagab sujuva dialoogi.

Kõiki dialooge korraldasid professionaalsed arutelujuhid.

5. Avatud uuring veebis: küsimustik ja „swipe“-vahend

Paneeluuringu küsimustik oli avatud ka kõigile Madalmaade kodanikele, sealhulgas neile, kes elavad välismaal. See oli avatud 1. septembrist 2021 kuni 14. novembrini 2021. Lisaks sai iga Madalmaade elanik samal ajavahemikul osaleda „swipe“-vahendi kaudu, mis on 20 väidet sisaldav veebipõhine vahend.

Vastamine ja rakendamine

Kokku täitis küsimustiku 1967 vastajat ja 6968 täitsid „swipe“-vahendi täielikult. Küsimustik ja „swipe“-vahend olid avatud kõigile; osalemiseks ei olnud eeltingimusi ega valikukriteeriume. Küsimustikus sisalduvaid küsimusi võis vahele jätta (ei olnud kohustuslikke küsimusi), et saada võimalikult palju vastuseid. Osalejad vastasid „Ma pigem ei ütleks“ palju sagedamini küsimustikus kui esinduslikus paneeluuringus.

Avatud küsimustikus ja „swipe“-vahendis osalejate taust erines esinduslikus paneeluuringus osalejate taustast mitmel viisil. Avatud küsimustiku ja „swipe“-vahendi tulemused ei ole erinevalt paneeluuringu tulemustest esindavad. Veebipõhise avatud uuringu tulemusi kasutati paneeluuringu täiendamiseks. Need annavad ülevaate Madalmaades valitsevatest tunnetest ja ideedest. Vabateksti väljadel esitatud parandusettepanekuid kasutati alateemas „Arutelud ja ideed veebis ja kohapeal“. „Swipe“-vahendit kasutati selleks, et saada ülevaate mõnedest Madalmaades valitsevatest tunnetest. Neid tulemusi võeti soovitude koostamisel arvesse. Kuna esindavus on nõutav, võetakse käesolevas aruandes veebipõhise avatud uuringu tulemusi arvesse vaid piiratud määral.

Käesolev dokument on välisministeeriumi väljaanne.
www.kijkopeuropa.nl